Írta: Benedek Csaba
2012. október 13. szombat, 07:41 - Módosítás: 2020. április 06. hétfő, 12:58

Október 13. Szent Kálmán

Szent Kálmán ír származású volt, aki a Szentföldre kívánt zarándokolni. Atyjának, Malcolmnak halála után az országban zavargások támadtak, Kálmánt elűzték, s különböző országokban kellett bujdosnia. Bujdosása közben a szerencsétlenséget, a szükséget erényre akarván fordítani, a számkivetést zarándoklattá változtatta, és Jeruzsálembe ment, hogy a szenvedő Krisztus misztériumaival találkozhassék. A Szentföldön a lelke igen nagy vigasztalást talált. Hazatérőben, amikor útja Felső-Pannónián vitt keresztül, Stokkerauban gonosz emberek kezébe került. Mivel nem ismerték a nyelvét, kémnek gondolták, s miután kegyetlenül megkínozták, fölakasztották egy fára 1002-ben. Isten azonban a halála után csodákkal akarta megvédeni ártatlanságát és szentségét: teste ugyanis, mely már hat napja függött a fán, nemcsak romlani nem kezdett, hanem mikor megsebezték, friss vér folyt belőle. Sőt a fa, melyen a drága teher függött, új lombot hajtott. Mindezek hallatára Henrik, Ausztria grófja levétette testét a fáról, és ott tisztességgel eltemettette. Hosszú idő után is változatlanul romlatlan maradt, s később a melki bencés kolostorban nyilvános tiszteletre helyezték el. Néhány év múlva, amikor Magyarországon Péter király uralkodott, valószínűleg a rokonság jogcímén Magyarországra vitték, s nagy tisztelettel őrizték, míg a szerzetesek kérésére vissza nem került a melki kolostorba.

Kreuzensteinben ma is áll a fa, melyre a hagyomány szerint fölakasztották. 1014 óta tisztelik szentként Ausztriában, Bajorországban és Magyarországon. Ausztria egyik régi patrónusa.

A mi Szent István királyunk Kálmán legelső magyar tisztelője volt. Állítólag hazánkba hozatta a szent ereklyéit (a testét), amelyek később a melki apátságba kerültek, most is ott őrzik. Ismeretes volt a magyar középkorban Kálmán, István, Imre és László tiszteletére szerkesztett közös fogadalmi mise, amelyet Batthyány Boldizsár misekönyvében (1489), továbbá egy Pozsonyban írt, XV. századbeli kódexben olvashatunk.

Hazai tiszteletének korai bizonysága Könyves Kálmán (1095–1116) keresztneve. Népszerűségét családneveink is tanúsítják: Kálmán, Kaló, Káló.

Kálmán táblaképével találkozunk Kisszeben (Sabinov, 1510) szárnyasoltárán. A győri székesegyházban oltára állott (1512). Szentkálmán falu virágzott Somogyban (1414).

Modern kultuszának szinte semmi nyoma. Egyedül a veszprémi Kára választotta korábban templomának védőszentjéül, de a titulust alighanem a kegyúr keresztnevéről kapta.

1713-ban, mikor járvány pusztított egész Ausztriában, Melk városa Szent Kálmán segítségül hívása után érintetlen maradt.

Főleg a hegyek között emeltek sok kápolnát tiszteletére. Szent Fridolinnal és Lénárddal együtt a beteg lovak és ökrök védőszentjének tekintették.

Irodalom:

Bálint Sándor ÜNNEPI KALENDÁRIUM II. Szent István Társulat, Budapest, 1977. 376-377.

http://lexikon.katolikus.hu/K/K%C3%A1lm%C3%A1n.html

http://www.adorans.hu/node/1874

http://ujember.hu/szent-kalman-kronikaja/